

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1899.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

XXVIII. évfolyam, 84. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre	— — — —	12 frt.
Félévre	— — — —	6 „
Negyedévre	— — — —	3 „
Egy órára	— — — —	1 „

— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap est 6 óráig.

Csütörtök, április 13

Tisztességtelen verseny.

Nagybecskerek, április 13.

(S) Tulságosan elfajult kóros tünetek mutatkoznak a kereskedelemben, mind inkább veszedelmesebb jelleget ölt a járványszerű betegség, melyet nagyrésztben a sírjába dülő századvég társadalmi szokásainak tulhajtott, ferde felfogásai szültek, neveltek. Minden téren elértünk már ahhoz a ponthoz, hol a tulfeszített hur közel áll az elpattanáshoz, de a fenyegető rém sötét árnya semmire sem nehezedik nagyobb súlylyal, mint a kereskedelemre.

Igen nehéz határt vonni, hol lép ki rendes médről a kereskedelemben az általános versenyzés, hol kezdődik a tisztességtelen verseny iszapos, büzlő árja, mely zavaros vízával bizonytalanná, kétségessé teszi a talajt még ott is, hol tán ellenvetésre nincs és nem is lehetne ok. A határ egy nagyon finom vonal, de ha tullepik ezt, rohamosan száguld megbomlott utján a fertő felé, belevész azokba a fullasztó, mérges, miazmás párákba, hol teljesen hitelét veszti a kereskedelmi tisztesség.

Volt idő, nem is olyan rég, mikor a kereskedő legféltettebb kincse volt az a bizalom, melyet vevői beléje helyeztek. Érezték, tudták, hogy az ekzisztenciájukat legelőször is szilárd becületük biztosítja. Ma már némelyek ezt félretaszították, mint valami haszontalan, hitvány játékszert, nem hisznek a vevők bizalmában, mintha nem volna szükségük reá, alábígyesztett ajakkal kicsinylik, magyarul: füttyülnek reá. És e mellett napról-napra új üzleteket nyitnak meg, melyeket nagy részben a közönség tudatlanságán és ártatlan hiszékenységén építenek föl. Az

„erőszakos“ és nem a „merész“ vállalkozási szellem ma az uralkodó, mikor ilyen ingadozó, könnyen szertefoszló, szinte ködszerű alapra akarnak építeni. A sötét példák nem ijesztenek vissza senkit. Rózsaszínű szemüvegen át nézik ők a jövőt, saját kombinációjuk hibátlan összefüggését. Nem számítanak az eshetőségekre, melyek bármely pillanatban szétrombolhatják a merész légvárakat. Az ilyen tulajdonság jó egy álmadozó poetánál, de nem a realisan gondolkodó kereskedőnél. Mert bátran légváraknak nevezhetjük az olyan kereskedést, hol minden vagyon nélkül indulnak az utra. A jövővel, a következő perc mélyen elrejtett ismeretlenségével állnak alkudozásba, megpróbálják: talán sikerül. Kalkulációjukban nem kis része van annak a nagy hozománynak, a melyet az új firma tábla terptines festékillata fog magához vonzani. Ilyen a legtöbbje. Szívre a kezét s cáfoljon reám, a kinek helyén a szíve.

A nagy ipar veszedelmes, adáz konkurenciája szervezettes összefüggésben áll a kis kereskedelem tisztességtelen versenyével. Egy test ez: egy egy végtagja, szerve a kiskereskedelem a nagy iparnak. A legnagyobb tévedés, a legveszedelmesebb hiba, hogy egyik a másikban bizik. Kölesönösen tulbecsülik egymás erejét. Hol ott az erő, a hol üresek az erek (a kassza), hol az idegszálak és rostok teljesen hiányzanak. Néha aztán a törzsről leszabdálnak egy kart, egy lábat; anélkül még élhet, elsántíkalhat valahogy. De ha a törzsből hibban meg váratlanul az élet-erő, ha a tovaterjedő kór innen indul ki? Egész természetes: vele együtt elpusztul az egész test, egyszerre fektetik a sírba az egészet: a törzset és a részeket.

Ha egy üzletet ma bezárnak (értsd:

megbukik) bizonyosra vehetjük, egy hét múlva három hasonló új jön helyébe. Ez a kép annyira egy mindenfelé a vidéken.

Kereskedőnek lenni ma nem a legutolsó hivatás, plane fiatalon, szép üzlet főnökének. Ami azonban elég volt a tegnapi szerény, egyszerű kereskedőségének, az semmi esetre sem felel meg a mai principális urnak. Fő a reprezentálás, imponálni kell mindenféleként, mert ez csak az üzlet érdekeit segíti elő.

A tisztességtelen verseny első lépése: a nyakra főre való hitelezés. Veszíteni keveset veszít ő, legföljebb a becsületét. De ki olyan ostoba, ki ezzel is törődne; legföljebb egy idült hülyeségben szenvedő pasas. — Az ily erőszakos machináció persze magával rántja a tisztességes kereskedőt is, ki tétlenül kénytelen eltűnni a nézni, mint fonja át a „fiatal óriás“: az új polip vevőinek derekát, hogy magának megtartsa. — Ehhez képest szinte enyhe, gyengéd eljárás a tisztességtelen verseny egyik modern formája: az ordító reklámgyártás és az éveken át tartó — végeladások. Szerencsére itt már nagyobb figyelmet tanusít a törvény és a visszaéléseket fúrge szemekkel kíséri és bünteti.

A kiskereskedelemnek e nagy betegségéről mindenki tud, de maguk a kereskedők igyekeznek legkevésbé e csuf bajból kigyógyítani, kurálni, hogy a még veszedelmesebb tovaterjedést akadályozzák. Hány áldozatot fog még követelni e kronikus nyavalya, ha idejekorán nem védekezünk ellene; ki tudná megmondani?

Németországban vannak törvények a tisztességtelen konkurrencia megakadályozására. Kiméretlenül szigorú büntetést szabnak a cikkelyek áthágóira. Nem egészen korrektek tán ezek a törvények, de mindenesetre szükséges az ilyenek beho-

A „TORONTÁL“ tárcája.**BUDAPESTI HANGULATOK.**

Irtta: Széki Andor.

— A „Torontál“ eredeti tárcája. —

II.**„Rikkancs“ gyerekek.**

Olyan jó itt a puha, meleg szobában! Hanyattdülök az ócska ripsz-dívánon és nézem elmerülve, hogy pattog, morog a tűz a kis pléhkályhában. Izzó, vörös sugárkéve veti rám melegítő fényét és gyengén bevilágítja a szűk garzonszobát. Érzem a mint a gőzös forró ság csiklandva végigfut a testemen és elgondolom, milyen édes is az, mikor az ember a hangulatos fülhomályban kényelmesen elcigarettázva cicázó füstkarikákban gyönyörködhetik és csak a kulisszák mögül hallgatja a nekivadult szél sívító kvodlibetjét künn a csikorgó hidegben. Nem is tudom, hogy lehet ilyenkor az utcán járni, mikor az embernek a hidegtől megdermed az agyveleje és odafagy a cipője az aszfalthoz.

Pedig alig egy negyedórája, hogy kint dideregtem a széles körutak jégparkettjén. Brr! Mintha még a bunda és fázott volna rajtam! Mérges volt a szél nagyon. Haza is kergetett mihelyt megismerkedtünk. De nem mindenki fogadott ugy szót neki, mint én. Dacoskodtak; pedig nem is volt olyan pompás télikabátjuk, mint nekem! Volt olyan is, a kin nem volt egyáltalában télikabát. Szegegyek olyan csendesek, olyan szájalmasak voltak.

Különösen kettő. Két gyerek: egy leány és egy fiú. Egészen apró volt a fiú, úgy kellett a lánynak kézen vezetni. Megnéztem őket jól

és hazavittem magamnak a képüket. Hadd melegdjék legalább az.

... És nézem elmerülve hogy pattog, morog a tűz a kis pléhkályhában. Oda állítom őket a kályhához és látom képzeletben a mint kinyújtják a meleg felé fagyos kezüket, a mitől boldog mosoly szimbolumában kifakad arcukon a jótékony irgalom virága.

Szép virág, ritka virág!

Virág, a melynek illata nincsen és a melynek sokszor csak tövise van.

És elgondolom: mi az a jótékonyosság? Gyöngye eszköz, gyöngye munka.

... Elhuzom a lábamat a kályhától, na gyon perzseli a közeli forróság. És odapillantok a tulsó sötét oldalra: az ablakon csillogó, fehér jégvirágok. Odáig nem ért a melegség. Pedig ott hidegebb van mint a kályha felé, még ha sohasem fűtenék is ebben a szobában. Mert ott kezdődik kifelé az igazi, ijesztő hidegség, mely fojt, öl, pusztít a lehellelével. De addig nem hat el a kályha melege.

Es ilyen a jótékonyosság melege!

— Tessék ujságot venni!

— Tessék krajcáros ujságot venni!

A lépések alatt ropog a hó a járdákon. A szél kavargva szórja a havat és megbillenti a gázlángokat. Mindenki érzi, hogy ő itt az ur a házereszekben gunnyasztó jégcsapadékaival és meg-hunyászkodva siet valami meleg fészekbe a kályha mellé. Kell is olyankor krajcáros ujság, mikor a szél ordítva zug az ember fülébe vezércikket, napihíreket és hogy a művészet is képviselet legyen, eszeveszett kankán-potpourrit jár az orra előtt. Ki törődik most kapu alatt szorongó, csontig fagyott „rikkancs“ gyerekekkel.

A hófúvásban tompán vész el az utcai forgalom robagása, csak a villamosok lármás cse-

getése versenyez a mérges zimankóval. A leány kézen fogja a kis fiút és bemennek az Erzsébet-körutra egy kapu alá. Ott jó lesz nekik.

— Vegyenek krajcáros ujságot! . . .

Dühös szélroham kapja el előlük a szót és arcukba szórja a nyirkos havat. Mikor elcsendesül, reszkette bujnak össze és rálehelnek pirosra fagyott kezükre. A kis fiú elkezd panaszkodni:

— Fázom, Treszi!

— Csitt, édes! Mindjárt megyünk!

Kis idő múlva megint szól a gyerek:

— De nagyon fázom, Treszi!

— Csak még egy picikét várjunk! . . .

Tudod a bácsi nagyon megver, ha nem hozunk neki szalonnát és a néni nem ad kenyeret vacsorára, mint tegnap. Az mondja, a ki lusta, az nem kap enni.

A kis fiú ijedten szedi össze magát, még hangosabban, erősködve kiabál:

— Vegyenek ujságot! Vegyenek!

Es mintha gyöngye, kérő hangja áttörné a hideget, egy alacsony, kopottas ur csakugyan odatart feléjük. Sokáig motoszkál a mellényzsebében, a míg megtalálja a krajcárt, a miből nekik szalonnát kell hazavinni. De sok ilyen bácsi kellene, hogy minden ujságot eladhassanak. Tíz. Ezer ében a zegernyész, ordító fürgetegben.

Es csak nem jön senki, csak a szél hoz nekik dermesztő zuzmarát. Treszi megsajnálja a kis remegő testvérét, kezén fogja és vezeti:

— Menjünk, Gyuri!

Csendesen haladnak előre. Gyuri nem is érzi már a hideget, csak az jár a fejcsékéjében, mit szól majd a bácsi, ha ma nem hoznak szalonnát; még kenyeret se. A bácsi nagyon haragos és mindig megveri Treszit. Nagyon megveri. Ugy zokog tőte összegubbaszkodva a sarokban, a mi igen fáj az ő szívének, jobban mint Treszinek és a néni tudja ezt, azért

HIREK.

Tájékoztató.

Május 14. A nagybecskereki Kerékpár-Egylet tavaszi országos pályaversenye.

Augusztus 20. A nagybecskereki Kerékpár-Egylet nép-ünnepélye a versenypályán.

Október 1. A nagybecskereki Kerékpár-Egylet őszi országos pályaversenye.

A gőz- és kádfürdő mindennap reggeli 6 órától esti 7 óráig nyitva van; hölgyek részére a gőzfürdő kedden és pénteken d. u. 5 óráig; ugyanazon napokon fél 6-tól 8 óráig este urak részére is.

zatala nálunk is. A mult évi szegedi országos kereskedelmi kongresszus foglalkozott a magyarországi tisztességtelen verseny kérdésével és ennek korlátozásával. Érdemes határozatot azonban nem hoztak, mert a szőnyegen levő többi kérdések nagyon is kihasználják az amugy is szűkre szabott határidőt. A részletek szigorú elbírálást követelnek és így ezt az ügyet még egy kizárólagos rövid gyűlésen sem lehetne eléggé hiven ismertetni és reform-terveket alkotni. Alapos tanulmány tárgyává kell tenni előzetesen ezt a kérdést, csak úgy lehet aztán tisztább légkört teremteni. De az is elég, ha már szóvá tették és bizonynyal lesz gondjuk reá. Ez volt az új, a tisztább hajnal pirkadásának első sugara. Érdeklél várjuk a ragyogón ebredő nap további útját.

A németországi törvények tulmentek már a tisztességes kereskedelem jogos oltalmán és nagy akadályokat gördítenek a szabad forgalom elé. Mi ezeket semmi esetre sem követhetjük, mert ezzel erősen megkötöznők a tisztességes kereskedelem kezét, tul szűkre szabnók vele az utat és ez szörnyen feszélyezné abban a szabadmozgásban, melyre okvetlenül szüksége van. A határ, hol a kereskedelem az elfogadott, tisztességes verseny elhagyja a rendes medrét, egy alig megjelölhető, finom cizellált vonal, de a piszkos, szenny nyes fogások előcsarnokát ismerjük. A józan elemek meg fogják találni a kellő formát, mint kell védekezni, mert ennek az undok betegségnek a büze tarthatatlan már, utálatot, megvetést kelt mindenki; a közönség az anyagi veszteségen kívül még meg is csömörlik az ily erkölcsöktől.

Gyógyítsák meg ezt a nagy beteget mielőbb!

A román kormányválság. Bukarest, ápr. 12. A kabinet lemondásának híre mindenféle nagy izgalmat keltett. Azt hiszik, hogy néhány nap alatt a kormányválság meg lesz oldva. A liberális párt nagy erőfeszítéseket tesz, hogy Sturdza eljövésével a különböző disszidens csoportokat egyesítse, hogy a párt koncentrációja folytán ismét előbbi pozícióját elfoglalhassa. Biztosra veszik, hogy az új kabinet a kamarákat új ülészekre össze fogja hívni s azután fölözlátni, hogy az új választások mielőbb megtörténhessenek.

biztatja mindig a bácsit. Rossz néni! Minek is nem maradtak odahaza a faluban? Olyan jó volt ott! Sohasé fáztak. Edes anyja ki se eresztette a szobából, ha esett a hó és fújt a szél, úgy szerette. Úgy összecsókolta mindig mikor este lefeküdt és összetette szépen a kezeit imádságra és kérte a kis angyalkákat, adják meg nekik a holnapi kenyeret és adjanak edes apának örök nyugodalmat, csendes pihenést. Anyus ilyenkor mindig sirt a Treszikével együtt. Egyszer aztán anyus is lefeküdt az ágyba és elment láthatatlan messze, olyan messze, hogy vissza se jöhetett többet. Minek is ment el, minek is hagyta őket a bácsitól elvinni, hiszen engedelmes, jó fiu volt mindig! Mikor feljöttek, a bácsi elkezdte nagyon csunya szidni a néni. A néni is lármázott és egész este lökdöste őket. Treszi odajött mindig hozzá és megcsókolta az arcát, hogy ne sirjon és biztatta, hogy nem tart ez úgy se sokáig, visszamennek megint a falujukba, a házukba, mert azt anyus nekik hagyta, ha majd nagyok lesznek. Treszi tudja ezt, a házmesternéni mondta neki és azt is tudja, hogy a bácsi azért veri őket, mert anyus nem neki hagyta a házat. Úgy kell neki. A bácsi rossz, veszekedik a néniel, ő meg Treszi jók és szeretik egymást. Nem is merne a bácsi odamenni a Bundi kutya házához, mert azt beleharapna a lábába. Bundi is csak azt szereti, aki jó. Mikor is mennek már egyszer oda.

Gyuri kelletlenül vonatja magát. Összeszorítja az öklét, hogy a néneje ne érezze a reszketését.

— Treszi... ne menjünk... Nem fázom már! Jön még sok venni, tudom!

Treszi tudja, hogy nem jön; Treszi okos lány, azt is tudja, hogy Gyuri most még jobban fázik, hiszen egészen kék az arca. Össze is köti neki szépen, erőre a sált a nyakán és lehuzza a füllére a hegyes sikkját. Olyan bohó is ez a csöp Gyuri abban a nagy, ugrifüles sapkában.

— **Április 11.** Folyó hó 11-én a sándoregyházi állami iskola az 1848-ik évi törvények szentesítésének évforduló napját nagy ünnepélyvel ülte meg. Az ünnepély isteni tisztelettel vette kezdetét, mi után a tanulók a templomtéren gyűltek össze, hol az alkalmi beszédet az iskolai igazgató tartotta. Ezután következtek a szavatelok, minek végzetével nagy lelkesedéssel énekelte az ifjuság a Himnuszot és Szózatot. A tanulók a király és a haza életésével oszlottak szét. — Nagyszentmiklóson is — mint az országban mindenütt — ünnepnap volt április 11-e. A középületekről nemzeti színű lobogó jelzé az 1848-as törvények törvénybeiktatásának napját. A délelött folyamán a templomokban istentiszteletek voltak, melyeken nagyszámmal jelentek meg az iskolás gyermekek, meg az iparos-tanonc iskola növendékei. Megjelentek továbbá a hatóságok is.

— **Egy főispán, a ki románul tanul.** Nagy figyelemben részesíti a maga megyéje románjait Bethlen Miklós gróf, az új hunyadmegyei főispán. Bethlen gróf, a ki a torontáli főjegyzői székéből neveztek ki főispánná — mint lapunknak írják — románul tanul, csak hogy a megyebeli románokkal direkt, tolmács nélkül érintkezhesék. Ez mindenesetre áldozatnak mondható a fiatal főispán részéről, a melyet a románok annyival inkább méltányolhatnának, mert közülük talán egy se tanulna meg a főispán kedvéért magyarul. Sőt ha tudnának is, még se beszélnének.

— **Erzsébet-fák.** Sándoregyháza község képviselőtestülete, mint lapunknak írják, Krick Béla jegyző indítványára egyhangulag elhatározta, hogy megdícsőült Erzsébet királynénk emlékére 60 drb Erzsébet-fácskát ültet. Ezen fácskákat f. hó első napjaiban el is ültették a köztereken és pedig: 20 drb. akácot, 20 drb. vadgesztenyét és 20 drb. hársfát.

— **Halálozás.** A szerb-csanádi g. kath. plébános Valean Péter hunyt el f. hó 7-én életének 61-ik évében. Temetése 9-én ment végbe nagy részvét mellett.

Szinte lihegve küzködnek az arcukba csapkodó hófúvással. Hirtelen elesitul az és felpillantó szemek elkápráznak. Mintha a kacsalábon forgó kristálypalota előtt állának, a melyről Panna néni mesélt nekik odahaza olyan sokat olyan szépeket.

Treszi már nagy lány, felgaskodik és látja azt a sok kacagó, jókedvű urinépet a márványasztalok körül; Gyuri csak a lágyan zengő, csodálatos muzsikát hallja.

Treszinek kipirosodik az arca az örömtől. Lesz már kenyér vacsorára; még szalonna is! Szépen, illedelmesen bemegy majd ebbe a tündérpalotába (Gyurinak kint kell maradnia, az még nagyon ügyetlen) és meg fogja mondani, hogy ők árva és mindig fáznak, nagyon, a míg azt a töméntelen újságot árulgatják. Gyurinak már csupa kék és piros az arca.

Az első asztaloknál csakugyan vesznek. Treszinek majd kipattan a szíve a dobogástól.

Egy nagy asztalnál csipkerubás, büszke kisasszony és egy magas szőke ur ül. A szivarcsutak hanyagul lóg a szájja csücskében. Bizonyosan nagyságos ur, cvikker is van az orrán aranyból. Féloldalt ül, hát odamegy hozzá közel.

— Esti újság, nagyságos ur! . . .

A szőke ur ránéz, aztán haragosan kiált:

— Fritz!

— Parancs?

— Fritz, maga már megint hanyag! Minek ereszt be ide minden utcai szemetet!

Fritz hajlongva mentegetőzik és biztosítja a nagyságos urat, hogy ezt a szemetet rögtön ki fogják lapátolni innen.

Fritz ezt kategorice állítja, mert Fritz mindent kategorice szokott állítani. Fritz csak az urakkal szemben szolgál, a maga nemében ur, a ki tudja, mi a raison? Az ő skeptruma a szalvéta, a lapát a Stéfi kapusé. Es ha Fritz kávéházig elismert tekintély a findzsák és Mumm-

— **Nagybecskerek egészsége.** Dr. Weiserschan József városi főorvos jelentése szerint városunk egészségügyi viszonyai március hóban a mult év hason havához képest némi hanyatlást mutatnak, mivel úgy a megbetegedések, mint a halálozások nagyobb számot, a születések pedig csak emelkedést tüntetnek fel. A megbetegedések közül a heveny ragályozó bajok nagyobb kiterjedésben léptek fel, ugymint a difteritis 4 esetben, a vörheny pedig 21 esetben, melyekből 6 halálos kimenetelű volt, trachomára 13 egyén vizsgáltatott, ezek közt 3 trachomásnak találtatván, kényszer-gyógykezelés alá vétetett. Rendőrorvosilag 6 egyén vizsgáltatott meg, ezek közt kettő a kórháznak átadatott. Hevenyfertőző betegségek és tüdővész után 13 lakástisztítás és gőzfertőtlenítés végeztetett. Elelmi szerek 12 izben lettek orvosilag megvizsgálva és mindannyiszor rendben találva. Városunk lakosságának száma 22,575, élve született 80, halva 1, meghalt 74, ezek közül hét éven alól 24, hét éven felül 50, a következő halálokokkal: veleszületett gyengeség 6, görcsök 5, gyermekaszály 3, bélsurut 2, ronszó toroklob, beleértve torokgyíkot 1, Vörheny (Scarlat) 5, hasi hagymáz 1, tüdőgyulladás 11, tüdőgümőkór 15, gutaütés 1, vizebettség 4, elmebajok 1, agkori végkimerülés 9, egyéb természetes halálokok 9, önfelakasztás 1.

— **A szerb püspöki zsinat.** Karlócáról jelentik, hogy a szerb püspöki zsinat Brankovics patriárka elnöklésével elintézte a napirenden volt összes egyházi ügyeket. Hir szerint a zsinat Zmejánovics verseczi püspök ismert feljelentésével is foglalkozott és ebben az ügyben határozatot is hozott, ezt azonban titokban tartják. Az erről az úgyről szóló híresztelések tehát pusztán találgatáson alapulnak. Báró Nikolics Feodor királyi biztos már visszautazott Budapestre.

— **A zengerajók ellen.** Régi panasz, hogy a daltársulati előadására feljogosított igazgatók az engedélyükkel visszaélnék, amennyiben egész estét betöltő darabokat adnak elő, dacára annak, hogy az engedélyben ez határozottan ki van zárva. Minthogy a daltársulatok ezen engedéllyel visszaélnék, egyrészt a vidéki színtársulatok különben sem kedvező helyzetét rosszabbítják, másrészt a jó hírnévben is csorbát ejtenek. A belügyminiszter ennek elejét veendő körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, hogy a hivatott helyi hatóságok figyelmeztessék, miszerint figyelemmel kísérjék és amennyiben arról győződnek meg, hogy az engedélytől eltérőleg a színpadok számára irt és egész estét betöltő színműveket adnak elő, az illető igazgatótól az engedélyt vonják be és terjessék fel a belügyminiszterhez.

palackok birodalmában, Stefi is mindenesetre figyelemreméltó tehetség a magában.

Es ezt a helyszínen rögtön aperçuálta is, amint impozáns energiával megragadta a leány gyöngye vállait és egy művészi applomball olyan gyöngyös ellődította magától, hogy az hanyatt homlok röpült tőle az ajtó felé. Eksztemporizált jelenetének abszolút becsét némileg kétségessé tette a kis lány állandóan passív magatartása és a közönség tiltakozó pisszegése, mire ő élénk előzékeny séggel kieszkortálta a renitens partnert az ajtón s odakint oly módon szerzett magának elégtételt a kis fiaskóért, hogy két oldalt elcsattantotta tenyerét a leány arcán és bucsu fejében egész gentelmanike kijelentette neki:

— Kotródj, te rongyos! Aztán itt ne lásalak többet a környéken, mert becsukatlak a rendőrről!

Gyuri csak nézi, hogy mi történik itt? Hát ilyen ez a tündérpalota? A Treszit kidobják, megverik; a csendes, jó Treszit, a ki olyan szelid, mint a Jézus báránykák a szent képeken!

Es sir keserves, panaszos zokogással a két gyerek. A forró könnyek kacskaringós barázdákat rajzolnak ki az arcukra, a mik rögtön odafagynak.

Azután megindulnak hazafelé szomoruan, fogvacogva. Se kenyér, se szalonna!

Mi lesz velük otthon?

Ugy dideregnek, reszketnek ettől a rémtől a kopott ruhájuk alatt.

*

Utánuk néztem. Egy ismert körüti palota márvány kariatydjei alatt állat mentek el éppen. Abban a palotában pedig illatos, meleg fűtött termekben előkelő uri asszonyok szellemes alotriákkal szoktak replikázni a nyomor enyhítéséről, a könyörületeség kritériumáról és ugyan-csak két előkelő uri asszonyal hitelesítettik mindig a „mult gyűlések“ jegyzőkönyveit.

irja:
gazda
a ké
kint
burg
s be
röl
buz
vehe
sökb
ha ne
nak.
sen v
nek
A sat
időj

nemz
Rómá
tek. I
letük
Masca
operá
dirigá
külön
A sze
A sat
tak, a

zász
ki, ny
a „Ma
a szer
tegn
azok
is; ö
névte
getik,
hason
fogy
érdek
szerb
öt a
akkor
mikor
szóva
helye
sonl
Popo
tek
miko
szob
szint
a pá
azó
hábo

játsz
férj
gyil
Minc
koz
Sok
kipa
meg
san
hogy
nap

halu
Már
totta
meg
fent
a v
sen

hat
han
föl.

ezt
öreg
béle
A k
meg
vess
évek

— **A termés.** Nagyszentmiklósi levelezőnk írja: Az ideai esztendő elé kíváncsisággal néz a gazda, aki sietett, az bizony kárt szenvedett, mert a késői tél a veteményeket is, de még a helyenkint korán feltakart szőlőt is megviselte. A burgonya már a mult hó közepén el volt vetve s belőle egy rész ki is fagyott. A gabonaneműekről csak kezdetleges itéletet lehet mondani, a buza a földeken szép zöld, elvéve helyenkint vehető csak sárga foltok észre. A gyümölcsösökben még csak most fog kezdődni az élet s ha nem jön később fagy, a szemek jól mutatnak. A barackneműek, miről azt hittük, teljesen vége, még szintén reménytelen kecsgetnek fedettebb helyeken. Mindenesetre korai volna még az időnek elébe vágni s eleve az időjósok után rossz esztendőt jósolni.

— **A sajtókongresszus tagjai Nápolyban.** A nemzetközi sajtókongresszus tagjai befejezvének Rómában tanácskozásukat, kirándulásokra mentek. Legutóbb Nápolyban voltak, a hol tiszteltükre diszleadás volt a Teatro San-Carlo-ban. Mascagni-nak egy eddig még sehol sem adott operája került színre, melyet maga Mascagni dirigált. Az operának, melynek Irisz a címe, különösen harmadik fölvonása óriási hatást tett. A szereplőket és a szerzőt többször kitapsolták. A sajtókongresszus tagjai Pompeibe is ellátogattak, a hol nagyon sok volt az idegen.

— **Az ó-becsei zászlósértés.** Az ó-becsei zászlósértés ügyében meglepő dolgok derültek ki, nyomban a bűnösök letartóztatása után. Mint a „Magyarország“ tudósítója táviratozza, ugyanaz a szerb hitközség, mely maga kérte a lobogókat, tegnapiul sürgősen felszólította a községet, hogy azok kitűzéséről gondoskodják s aztán őriztesse is; ők nem tűzhetik ki, mert Borota esperes névtelen levelet kapott, melyben halállal fenyegetik, ha ki meri tüzni a zászlót, sőt a 48-ikihoz hasonló vérengzést is kilátásba helyezték. Az elfogott suhanc is, kit Kodics Milánnak hívnak, érdekes vallomást tett, beismerte t. i., hogy két szerb gazda: Peskonov és Gavrity bérelte föl őt a zászló letépésére. Ő tulajdonképpen csak akkor merített bátorságot a zászló letépésére, mikor látta, hogy a jelenlevő szerb rendőr egy szóval sem akadályozza őt a felkuszásban, sőt helyeslő vigyorgással kíséri a merényletet. Hasonló módon viselte magát a szerb pap és Popovics tanító, kik egy erkélyről gyönyörködtek a suhanc vállalkozásában. A csendőrök, mikor a dolognak hírt vették, a szabadság-szobor mellől rohamlépésben szaladtak a tett színhelyére s ők fogták el kilenc résztvevőjét a páratlanul vakmerő bünténynek. A csendőrség azóta éjjel-nappal készenlétben van; a magyarság háborog.

— **A férj boszúja.** Megrázó paraszt dráma játszódott le tegnap Temesvároton. A féltékeny férj leszurta nejét, aztán saját testébe mártotta a gyilkos kést.

Szegény vasuti munkás Scholcz Fidé. Mindennapi kenyerén kívül szerelmével táplálkozott. Imádtá nejét, Máriát, a ki mosni járt. Sokszor kellett Scholcznak hallania, hogy neje kipapós. A gyanu, ez a borzasztó állat fészkelte meg magát a férj lelkében és kiirtotta hamarosan szerelmét csirájából. El is tökélté magát, hogy utána les a nejenek, a kit az utóbbi napokban többször fenyegetett:

— Meg tudok én mindent, de aztán meghalunk!

Az asszony csak annyit felelt:

— Féltékeny ember, bolond ember!

Tegnap az asszony mosni ment Wolja Márkó vámos házához. Ezt a vámost gyanúsította Scholcz. El is tökélté magát, hogy nem megy munkába, hanem felesége után les. Elesre fent konyhakését kabátja alá rejtve jelent meg a vámosnál, a kivel nem is állt szóba, de egyenesen a mosóteknőnél állt feleségének esett.

— Ugy-e, megszeppentél? — ordította és hat szurással vérbe fűrésztötte az asszonyt, a ki hamarosan kiszorult.

A dühöngő férj erre saját hasát metszette föl. A dráma be volt fejezve.

— **Sok bor fog teremni az idén.** Legalább ezt következtethetjük, ha hitelt adunk a régi öregek azon közmondásának: „ha a szőlővessző béle igen nagy, akkor sok borra van kilátás.“ A kik már ez ideig metszették szőlőjüket és megfigyelték, tapasztalhatták azt, hogy a szőlővessző béle sokkal nagyobb, mint az elmúlt években volt.

— **Öngyilkos aggastyán.** Nagyikindáról írják: Az öngyilkosságok krónikájában, mely néhány év óta megdöbbentő bőséggel dicsekedhetik, csak gyéren, elvéve fordulnak elő öszbeborult, a sirhoz közelálló aggastyánok nevei. Rendesen az ifjabbak sorából szedi áldozatait ez a démon, azok közül, kik a könnyebbnek hitt élet nehéz küzdelméről riadnak vissza, azok közül, kik tapasztalatlanul, könnyelműen lépnek az élet lejtős ösvényére s az első félrelépés után felkelni és tovább harcolni nem tudnak, vagy akik az első akadályok láttára félénken fordulnak meg s menekülnek a veszedelmek elől a semmisségbe. Ha oly ember vet véget életének önkézzével, kinek már háta mögött a lét minden küzdelme, kinek már alig van félni valója egyéb a végnél, a sirnál, önkénytelenül felmentjük a gyávaaság vádjá alól s a mi az emberiség részéről kíséri emlékét s koporsóját, legfőleg a sajnálkozás s tettének rugóit is rendesen hathatósabbaknak, okadatoltságok véleményezi a társadalom. Fabró Ferenc nyugalmazott pénzügyi titkár hétfőn reggel golyót röpitett agyába s rövid szenvedés után meghalt. Fabró 72 éves aggastyán volt s öngyilkossága okát súlyos fejfájásából magyarázza. Fabró régóta szenvedett s attól félt, hogy meg fog tébolyodni. Ugy látszik tehát, hogy a lelki halál elől menekült a másvilágba. Hült tetemét tegnap vitték ki örök pihenő helyére.

— **Feketehimlő a délvidéken.** Lugosról írják: A feketehimlő ütötte föl a fejét a krassó-szörénymegyei bélnézi járás területén. A járási főszolgabíró intézkedett ugyan, hogy a lakosság beoltása gyorsan megtörténjen, mindazonáltal a járvány egyre szedi az áldozatait, halnak egymásután az emberek. Krassó-Szörénymegye közséjei majdnem kivétel nélkül szegények, ez okból egy közséje orvosnak a körlete némely állomásnál 14—15 községre is kiterjed. Tekintve már most, hogy a hegyes-völgyes vidékeken át vezető girbe-görbe utak miatt sok idő telik, míg a szolgálatát végző orvos az egyik községből a másikba jut, alig látogathatja meg egy-egy közséjét havonta kétszer, néha még annyszor sem.

— **Füstbe ment milliók.** A dohányzás szenvedélye egyre terjed Magyarországon. Az 1898. évben körülbelül egy millió forinttal több dohányt fogyasztottak, mint 1897-ben és a dohánygyárak központi igazgatóságának ma elkészült január havi kimutatása azt mutatja, hogy a dohányfogyasztás ismét emelkedik, még pedig egy hónap alatt, az 1898. év ugyanezen szakához viszonyítva, 142.493 frt 22 krajcárral. Az egyes dohánycikkre részletes kimutatása a következő: Az általános árjegyzékbeli eladásból: burnót eladott 4080 kg. Az 1898-ik év ugyanezen hónapjában 3837. Az emelkedés 242 kg., azaz 6.3 százalék. Pipadohány kilogrammokban eladott 33.851 kg., 1898-ban 39.817 kg. Az apadás 5966 kg., azaz 14.7 százalék. Pipadohány csomagcskáiban eladott 38,493.210 drb. Az előző év ugyanezen hónapjában 37,877.125 drb. Saját készítményű szivarokból eladott 38,935.350 drb., 1898-ban 38,299.878 drb. Az emelkedés 635.472 drb., azaz 1.8 százalék. Szivarkák eladottak 71,775.200 drb., 1898-ban 60,429.350 drb. Az emelkedés 11,345.850 drb., azaz 15.7 százalék. Havanna szivar eladott 22.300 drb., 1898-ban 29.750 drb. Az apadás 7450 drb., azaz 25.1 százalék. Az ezekből befolyt összes pénzüvedelem 3,439.020 frt 10 kr. Az 1898. év január hónapjában befolyt pénzüvedelem 3,317.065 frt 60 kr. Az emelkedés 121.954 frt 50 kr. vagyis 3.6 százalék. A különlegességi eladás szintén emelkedett. Az ebből befolyt pénzüvedelem 346.776 frt 58 kr., azaz 20.538 frt 72 krral több mint az előző év január hónapjában. Az általános és különleges eladás összes pénzüvedelme 3,785.766 frt 68 kr., vagyis 142.493 frt 22 krral több mint az előző évben.

— **A Horgony-Pain Expeller** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csipfájdalom, fejfájásnál, köszvényénél, csuszánál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapítóhatásuaknak bizonyultak, sőt járványkóránál, minő: a kolera, hányóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitünő háziszerré jó eredménnyel használtott bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan mint „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller“ vagy „Richter-féle Horgony-Liniment“ kérendő és a „Horgony“ védjegyre kérünk figyelni.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése április 13-án.

Budapest, április 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén folytatta az igazságügyi tárca költségvetésének tárgyalását.

Győry Elek kifogásolja, hogy a miniszter nem beszélt a legutóbbi mult büneiről. Sürgeti a bírák függetlensége érdekében a bírák anyagi helyzetének javítását s kijelenti, hogy a takarékoskodásnak nincs helye a jogszolgáltatásban, azért is véget kell annak vetni.

Polónyi Géza kissé csalódott Plósz programjában. Kívánja, hogy legyen olyan férfi, mint Szilágyi Dezső.

Veszter Imre személyes kérdésben beszél, felelve Polónyinak.

Major Ferenc a törvénytörvényi orvosok rendszeresítését követeli, mire elnök a vitát berekeszti.

Plósz miniszter válaszol ezután a hozzá intézett kérdésekre.

Az aradi zászló affaire.

Budapest, április 13. A „Torontál“ ered. távirata.) Áradról telegrafálják, hogy az ismeretes zászló-affairben ma újabb le-tartóztatások történtek.

Budapesti gabonátözsde.

Budapest, 1899. április 13.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilós	100 kilogr. ára		kilós	100 kilogr. ára	
		frtől	frtig		frtől	frtig
Bánsági	ó 76	9.30	9.45	80	9.80	9.95
Tiszavidéki	„ 76	9.40	9.50	80	9.95	10.10
Pestvidéki	„ 76	9.40	9.45	80	9.90	10 —
Bácskai	„ 76	9.45	9.55	80	—	—

Rozs	ó	elsőrendű	kilós	
			70-72	7.85
„	„	másodrendű	—	7.75
Árpa	„	takarmány	60-62	6.20
„	„	égetni való	62-64	6.60
„	„	sőrfőzésre való	64-66	7.60
Zab	„	—	39-41	5.80
Tengeri	ó	bánsági	—	4.65
„	„	másnemű	—	4.60

Határidő-üzlet.

Budapest, ápr. 13. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a vételkdv szünétel, az árak lanyhák. A mai napon 10.000 mm. felmondás történt. Kötetett:

Buza áprilisra	9-15— 9-17
„ májusra	8-84— 8-86
„ októberre	8-25— 8-26
Rozs	7-46— 7-48
Zab áprilisra	5-77— 5-79
Tengeri májusra	4-51— 4-53

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Mayer Rezső.

VASUT-ÜGYEK.

47659/12834. C. V. szám. M. kir. államvasutak.

H i r d e t m é n y.

A kézbesíthetlenség és fölös szállítmányok a vasuti üzletszabályzat 70. §-a értelmében nyilvános árverés útján d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomások teheráruraktáiraiban a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghivatik.

Budapest dunapart állomáson 1899. április 17.	
Győr	18.
Kassa	18.
Nagyvárad	19.
Pozsony	19.
Csaba	20.
Zágráb	20.
Budapest-Józsefváros	21.
Eszék	21.
Budapest ny. p. u.	24.
Szatmár	24.
Pécs	25.
Szabadka	25.
Kolozsvár	26.
Miskolcz	26.
Nagy-Szeben	27.
Szeged	27.
Kecskemét	28.
Debreczen	28.

Budapest, 1899. évi április hó 1-én.

Az igazgatóság.

VASUT-ÜGYEK.

53.460. sz. 1899. Magyar királyi államvasutak.

Hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a temesvári műhelytelepen létező kocsiszerelő műhelyépület bővítésére szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek, Budapesten a magyar kir. államvasutak igazgatóságának magasépitményi ügyosztályában (Teréz-körút 56. IV. em. 27. ajtó) és Szegeden az üzletvezetőség pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1899. évi április hó 22-én déli 12 óráig kell benyújtani alólírott igazgatóság építési főosztályában (Teréz-körút 56. II. em. 10. ajtó).

Az ajánlatokat 50 kros, az ajánlat mellékleteit ívenként 15 kros bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani: „Ajánlat a temesvári kocsiszerelő műhely bővítésére.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1899. évi április hó 21-én déli 12 óráig 2400, azaz kettőezer négyszáz o. é. forint bánatpénzt kell a magyar királyi államvasutak központi főpénztáránál (Andrássy-ut 75. sz. földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapírokban letenni.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlat-hoz nem csatolandó.

Az értékpapírok legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzekérti bevénnyel adandók fel.

Budapest, 1899. március hóban.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

52767/99. szám.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a szombathelyi műhelytelepen létező mozdónyszerelő műhely bővítésére, valamint a szükséges csatornázás létesítésére szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapesten, a magyar királyi államvasutak igazgatósága, magasépitményi ügyosztályában (Teréz-körút 56. sz. IV. em. 27. sz.) és Szombathelyen az üzletvezetőség pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1899. évi április hó 25-én déli 12 óráig nyújtandók be alulírott igazgatóság építési főosztályánál (VI. Teréz-körút 56. sz. II. em. 10. ajtó).

Az ajánlatokat 50 kros, az ajánlat mellékleteit ívenként 15 kros bélyeggel ellátva lepecsételve és a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat a szombathelyi műhely bővítési munkáira.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1899. évi április hó 24. déli 12 óráig 2000, kétezer o. é. forint bánatpénz teendő le a magyar királyi államvasutak főpénztáránál (Andrássy-ut 75. sz. földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapírokban. A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlat-hoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzekérti bevénnyel adandók fel.

Budapest, 1899. március hóban.

Az igazgatóság.

(3) (Utányomás nem díjazatik.)

Hirdetések.

Meghívás.

A Torontálvármegyei központi hitelintézet mint szövetséget kötelékébe tartozó Hertelendyfalva községi hitelszövetkezet 1899. évi április hó 23-án délelőtti 9 órakor a község-házánál

rendes közgyűlést

tart melyre a tagok az alapszabályok 27. § a értelmében meghívattak.

Napirend:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Az igazgatóság három tagjának választása.
6. Felügyelő-bizottság választása.
7. Netáni indítványok.

1897 évi december hó 31-én a tagok száma 134, üzletrészeinek száma pedig 423 volt; az év folyamán belépett 44 tag 75 üzletrészzel.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a község-házánál kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető.

Kelt Hertelendyfalva, 1899. április hó 10. 361 1.1

Az igazgatóság.

Torontálvármegye csenei járás főszolgabírája

1042. szám. 1899.

360-3.1

Pályázati hirdetmény.

A billédi községi állatorvosi állásra ezennel pályázatot nyitok.

Ezen állással következő javadalmazás van egybekötve:

Billéd község pénztárából évi 350 frt fizetés.

A billédi uradalom részéről évente 30 frt.

Billéd községben teljesítendő huszemle után körülbelül 160-170 frt évi jövedelem, végre 40 kr. nappali és 60 kr. éjjeli látogatási díjak.

Megjegyeztetk, hogy Billéd község igen nagy állatállományyal bír és a szomszédos nagy községekben állatorvos nincsen.

Mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtnak szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket folyó évi április hó 30-ig a csenei járás főszolgabírói hivatalához nyujtsák be

Csenén, 1899. évi április hó 10-én.

Uzbasich Gáspár,
főszolgabíró.

Háziasszonyok

próbálják a

Heyden-vanilliát

mindig egyenlő súlyú táblácskákban és hasonlóan kiadó, az összes fűszer legnemesebbje, olcsóbb, finomabb, egészségesebb és a használatban kényelmesebb, mint a Schoten-vanillia. 279-6.4

1 boríték 5 táblácskát tartalmazva csak 10 krajcár.

Kapható minden csemege-, fűszerkereskedésben és droguerianban. — Nagyban raktár:

WALTER és DUMMEL-nél
Budapest, Alkotmány-utca 29.

Torontálvármegye török-kanizsai járás főszolgabírájától.

3328. V. szám 1899.

357-3.2

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye török-kanizsai járásába kebelezett T-Szent-Miklós községben üresedésbe jött irnok-végrehajtói állás betöltése céljából ezennel pályázatot hirdetvén, felhivom mindazokat, akik ezen 400 frt utólagos havi részletekben kiszolgáltató javadalmazással egybekötött állást elnyerni óhajtnak, kellelőleg felszerelt pályázati kérvényeiknek folyó évi május hó 15-éig leendő beadására.

Török Kanizsán, 1899. évi április hó 8-dikán.

Tallián,
főszolgabíró.

Nagybecskereki szőnyeggyár részvénytársaság felszámolás alatt mérleg-számlája.

Torontáli bank folyó számla	20228	—			Részvénytőke számla	70000	—	70000	—
Részvényesek számla	1698	—							
Óvadék számla	1205	95							
Követelés áruért 8. sz	369	53	23501	48					
Veszteség				46498	52				
				70000	—				
								70000	—

Nagybecskerek, 1898 december hó 31-én.

A felszámoló-bizottság:

Rónay s. k.

Dr. Dellimanics s. k.

Steinitzer Géza s. k.

Grünbaum Arnold s. k.

Reinhard Ferencz s. k.
könyvelő.

A fenti mérleget megvizsgáltuk, a könyvekkel összehasonlítottuk, amazt helyesnek és a könyvekkel összhangban levőnek találtuk. — Nagybecskerek, 1899. március hó 1-én.

A felügyelő-bizottság:

ifj. Dr. Demkó Pál s. k.

Weisz Izidor s. k.

Zsiros Mihály s. k.

(364-1.1)

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.